

"חובת הגילוי מרצון ברשות המסים צריכה להיות עד שבע שנים אחורה בלבד"

השופט בדימוס, פרופ' דן בייז, סבור כי אם רשות המסים לא תאפשר חסינות פלילית במקרה שבו הפונה בהליך גילוי מרצון יסרב לחשוף מידע ומסמכים מעבר לשבע השנים האחרונות – אפשר יהיה לטעון להגנה מן הצדק, בגלל החובה לשמור ספרים ומסמכים רק שבע שנים

אפרת נוימן

« מהו פרק הזמן שעבר עד שהוגשה בקשה לרשות המסים לגילוי מרצון, שלגביו יש חובה לחשוף מסמכים ומידע בפני הרשות בתנאי חסינות פלילית? רבים מהפונים לרשות המסים, במסגרת נוהל הגילוי מרצון החדש שיצא בספטמבר 2014, הם בעלי חשבונות בנק ישנים בחו"ל, שהם או קרובי משפחתם פתחו לפני עשור ויותר. עד כמה הם צריכים להחשיף מידע "אחורה" כדי לקבל חסינות פלילית? מבחינת הרשות

אין התייחסות לכך בנוהל הגילוי מרצון, ועל פניו נדרש גילוי מלא – מעת פתיחת החשבון. ואולם לפי חוות דעת שהוציא באחרונה השופט בדימוס, פרופ' דן בייז, עבור לקוח בעל מקצוע חופשי, חובת הגילוי במישור הזמן צריכה להיות שבע שנים בלבד לאחור ממועד הפנייה.

חוות הדעת של בייז היא רק בנושא גילוי מרצון, אם כי ייתכן שיש לה השלכות רחבות יותר. בייז לא מתייחס להיבט האורחני – תש"לום המסים והקנסות – אלא רק לצד הפלילי: כמה אני צריך לגלות כדי לזכות בחסינות.

פרופ' דן בייז צילום: עופר וקנין

בייז מציין בחוות הדעת כי מכיוון שנוהל הגילוי מרצון אינו מתייחס מפורשות לשאלת הזיקפה של חובת הגילוי במישור הזמן, בנסיבות אלה מתחייבת פרשנות

המביאה בחשבון את תכליתו של הנוהל שמביאה בחשבון את האינטרסים של שני הצדדים.

"התכלית של נוהל גילוי מרצון היא לעודד נישומים לגלות הכנסות ורכוש שהועלמו בתמורה לחסינות פלילית. האפקטיביות של התמריץ המוצע לציבור הנישומים תלויה בהסתברות מימוש הסיכון לאישום פלילי. ככל שהסתברות יורדת, כן קטן הסיכוי שנישומים יתנדבו לגלות פרטים על הכנסות ונכסים שהועלמו, וחוקה על רשות המסים שהיא לוקחת שיקול זה בחשבון בפנייתה לציבור".

בייז מציין כי לאור הפסיקה

של בית המשפט העליון, הסיכוי לטענת התיישנות בעניין פתיחת הליך פלילי אינם גדולים. תקופת התיישנות על עבירות מס חמורות היא ארוכה למדי, ובמקרה של עבירות אי דיווח או דיווח פגום, נקבע בפסיקה כי מדובר בעבירות מתמשכות והולכות, שמביאות לכך שהן אינן מתיישנות עד להגשת הרו"ח או תיקון הפגם.

לכן, בייז מחפש אפיק אחר שאפשר לבחור בו, גם אם מדובר לדבריו ב"טיעון לא קל". לגישתו, "קיים סיכוי טוב למדי שתתקבל טענת הגנה מן הצדק ככל שיוגשו אישומים בגין מעשים או מחדלים

שאירעו בתקופה של יותר משבע שנים אחורה מיום הפנייה לגילוי מרצון, וזאת בשים לב להוראות רשות המס בדבר ניהול ספרים המ-חייבת שמירת ספרי חשבונות ומסמכים רק במשך שבע שנים. שהרי בבסיס ההגנה מן הצדק עומד הרצון למנוע מצב עניינים בו עלולה הגנתו של הנאשם להיפגע מהותית". בייז מסכם את חוות הדעת בכך שיש לפרש את נוהל גילוי מרצון כמתייחס לתקופה שאינה עולה על שבע שנים אחורה ממועד הפנייה של הנישום לגילוי מרצון. "כמובן שההכרעה הסופית בנושא זה היא בידי בית המשפט".